

На вниманието на г-жа КРАСИМИРА МИЛАЧКОВА

Уважаема колега МИЛАЧКОВА,

Съюзът на съдиите в България отправя към Вас приложените към настоящето писмо въпроси.

Призоваваме Ви да отговорите на тях по възможност в писмен вид, преди изслушването на Общото събрание, насрочено за 10.06.2017 г., за да има възможност на това събрание да изложите концепцията си и отговоряте на задавани Ви от присъстващите въпроси. Ангажираме се, в случай, че отговорите писмено на нашите въпроси, отговорите Ви да бъдат публикувани на интернет страницата на ССБ и да бъдат разпространени сред членовете на организацията.

С пожелания за успех в предстоящия избор на членове на ВСС,

Атанас Атанасов,

Председател на УС на ССБ

Моля изпращайте писмени отговори на адрес office@judgesbg.org

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?
2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:
  - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
  - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
  - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
  - дисциплинарна отговорност на съдиите;
  - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
  - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
  - реформа на съдебната карта?
3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сегашният ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?
4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:
  - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
  - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
  - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
  - дисциплинарна отговорност на съдиите;
  - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
  - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
  - реформа на съдебната карта?
5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?
6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

ВСС - 6704

17.05.2017

И.П.И

Институт за пазарна икономика
бул. "Патриарх Евтимий" № 10, София 1142
тел./факс: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03
ел. поща: mail@ime.bg

ИЗХ. № 50/15.05.17 страница в интернет: www.ime.bg

ДО:
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪПРОСИ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВСС ОТ КВОТАТА НА СЪДИИТЕ

по реда на чл. 29и, ал. 2 от ЗСВ във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите

ОТ:
Десислава Еникова Николова, и.д. изпълнителен директор на Фондация „Институт за пазарна икономика“, гр. София, регистрирана по ф. д. № 6315 от 1993 г. на Софийски градски съд, с БУЛСТАТ 831344929.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето писмо представям и моля да приемете въпросите към всички 27-ма кандидати за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите.

Въпроси:

1. Считате ли, че трябва да бъде възобновен дебатът за изменение на Конституцията на Република България в посока деполитизиране на Висшия съдебен съвет (ВСС) като гаранция за независимостта на съдебната власт, в това число:
  - намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание (НС),
  - увеличаване на броя на членовете на ВСС в съдийската колегия на съвета, избирани пряко от съдии?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

2. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) съветът трябва да представя ежемесечен отчет по изпълнение от страна на ВСС на препоръките към България, заложиени в Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия по отношение на слабостите в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

3. Какви мерки предвиждате за увеличаване на прозрачността на работата на ВСС, включително и за управлението на ресурсите на съдебната власт?
4. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) проектът на бюджет на съдебната власт трябва да бъде програмен (а не на исторически принцип, както досега) и да обвързва разходите с конкретни цели и програми на ВСС?
5. Ангажирате ли се с прилагане на практика на заложената стратегия за реформа на съдебната карта и в какви посоки виждате възможните оптимизации на системата?
6. Ангажирате ли се отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен по примера на отчета за държавния бюджет?
7. Ангажирате ли се годишният отчет на бюджета на ВСС да е съпроводен, освен от подробни данни по разходните пера по примера на отчета за държавния бюджет, и от наративен доклад?

15.05.2017 г.
гр. София

С уважение:

Център на НПО
в Разград

000-6996

15-05-21

Изх. №Ц-68/23.05.2017г.

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГРАД СОФИЯ

ВЪПРОСИ

КЪМ 27 КАНДИДАТИ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ОТ КВОТА НА СЪДИИТЕ

На основание чл.29и, ал.2 от Закон за съдебната власт.

Уважаеми кандидати за членове на Висш съдебен съвет от квота на съдите,

Обръщаме се с въпроси относно заявено желание да бъдете избрани за членове на ВСС, с молба да отговорите писмено на всички питання. Отговорите Ви ще дадат възможност на Вашите колеги да се запознаят с мнението Ви по важни въпроси от съдебната реформа и ще увеличи тяхната информираност, преди да направят своя избор и предпочитания.

За представителите на обществеността и гражданите е важно да знаем какви личности ще бъдат избрани за членове на новия Висш съдебен съвет, който е натоварен с много очаквания.

1. Кои три важни стъпки е необходимо да бъдат направени в България, за да се повиши доверието на гражданите в правосъдието и усещането за справедливост, като се наложи истинско върховенство на закона?
2. Споделете Вашето разбиране за независима съдебна система и в какво се изразява това.
3. Моля, посочете три важни причини да се отстоява пълна съдебна независимост от държавата, при положение, че гражданите плащат на 100% всички разходи за правосъдие (565 млн. лв. е бюджетът за 2017г.)!
4. Как, според Вас, е необходимо да се (ре)организира структурата и броя на съдилища и прокуратури, за да отговаря на обществените очаквания за справедливо правосъдие? В момента в България има повече от 360 съдилища и прокуратури (от районно до върховно ниво), в които работят 4500 магистрати и 9000 служители.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Център на НПО
в Разград

5. Бихте ли приели за свой личен ангажимент да отстоявате да бъдат включени за приоритети в бюджета на съдебната власт за 2018г.: 1) преразглеждане границите на съдебните райони - съдебна география; 2) оптимизиране броя на съдилищата и прокуратурите - съдебна карта; 3) въвеждане на електронно правосъдие; 4) намаляване на административните разходи и ограничаване на разхищенията.
6. Как бихте опровергали твърдението за българската съдебна система: *„Повишено усещане за корупция, конфликти на интереси и проблеми с етичното поведение на магистратите. Независимо от всички стратегии и доклади по темата положението е драматично. Съдебната система се е превърнала в бастион на семейно правосъдие – усещане за мафия. Наблюдава се корупционната практика “непотизъм” на всички нива. Много семейства и роднини работят в един съдебен окръг.”*
7. Защо, според Вас, Кодексът за етично поведение на българските магистрати, не регулира етиката и публичното поведение на съдии и прокурори; не е възпиращ фактор за разстеж на корупцията в съдебната система?
8. Необходимо ли е да се оцени ролята на следствените органи в съдебната система на България за последните 10 години? Защо?
9. Смятате ли са правилно следователите в България да имат самостоятелна квота във ВСС (само те да избират свой представител за член), след като следствието е част от прокуратурата (от 2007г.)? Защо?
10. Как бихте оценили дейността на административните съдилища в България, 10 години след създаването им (2007г.)?
11. Необходимо ли е, според Вас, административните съдии да имат самостоятелна квота във ВСС, по модела на следователите? Защо?
12. Смятате ли за правилно решение ВСС да има самостоятелна и „независима” политика в международните отношения, без да има съгласуване и координация с Министъра на правосъдието? Защо?

23.05.2017г.
град Разград

ГЕОРГИ МИЛКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС

Сдружение „Център на НПО в Разград“ управлява Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград, като иновативна социална услуга в общността. Прилагат се Възстановителна програма за жертви и Специализирана програма за извършители на домашно насилие (от 2004г.), като важна част от процеса на превенция на домашното насилие <www.ngo-rz.org>. Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Администрира Център за работа с доброволци. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Центърът на НПО в Разград създаде Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България (2007г.), в която участват над 65 неправителствени организации <www.watch.ngo-rz.org>. Сдружение „Център на НПО в Разград“ е член на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за реформа в съдебната система към Министерски съвет на Република България.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел.: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

7. Тази година се навършват 25 години от Европейската конвенция за правата на човека в България. Съгласно чл. 130а ал. 2, т. 3 от Конституцията пленумът на ВСС "организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите". Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите и в частност на прокурорите и следователите относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

25.05.2017 г.

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Въпроси

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, имаме следните въпроси към всички вас.

Въпросите имат за цел в сравнителен план да открият различията във вижданията на всеки един кандидат за управлението на съдебната власт, и съответно да мотивират или не, избора на всеки непредубеден съдия. Освен това, въпросите целят да покажат на суверена настройката сред съдийското съсловие по важни и значими социални въпроси, с проблематиката им.

Въпросите са следните :

1. Какво стратегическо има в управлението на един съд и какво беше същото това управление от Висшия съдебен съвет досега, съобразно на § 1.4 от Закона за Сметната палата - ДР ?

2. Коя е "ахилесовата пета" в управлението на съдебната власт - липсата на структурни реформи по/със съдебната карта или качествено му кадрово обезпечаване ?

3. Допада ли ви идеята, първото управленско решение на пленума на новия ВСС да е: 3/4 от 444 щатни бройки за следователи да се трансформират в съдийски, примерно за/в най-натоварените съдилища в страната - СРС, СГС, Административен съд София-град и други ?

4. Подкрепяте ли лансираната идея от председателя на ВКС за реформи в юридическото образование, и в какво да се изразяват те ?

5. Настъпва ли момента за нов обществен договор и за нов Наказателен кодекс ? Одобрявате ли идеята за избора на първоинстанционните съдии и прокурори от електори с висше образование, хуманитарен профил - по съдебни райони ? Приложима ли е тази опция и за т.нар. трима големи в съдебната система, които да предлагат екипите си ? Съществува ли обществена потребност от въвеждането на образователен ценз къмто народните избраници, като примерно половината от тях да са с юридическо образование ?

6. Потребна ли е на законодателя експертизата на съдебната власт под формата на законодателна инициатива ? Чия да бъде последната - на ВСС; ВКС; ВАС; главен прокурор, или на всички изброени ?

7. Кой антикорупционен модел да рецепира България ? Оригинално законодателно решение възможно ли е ? Допада ли ви идеята, Сметната палата, като една особена юрисдикция, осъществяваща *de jure* външния одит, да ръководи и антикорупционната политика в страната ?

8. Трябва ли управленската отговорност в глава втора (чл. 6-9 във вр. с § 1.2 и 8) от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор да е скрепена със санкция и кой държавен орган да я реализира ? Съществува ли корелация между съдия и ръководител по смисъла на § 8 от този закон ?

9. За кой отбор ще играете в бъдещия ВСС /на змиите или на пчелите/, или ще сте рахат ?

10. Управлението на съдебната власт - част от доброто управление на държавата ли е ? Дайте вашето обяснение за едноцифрения процент доверие към дейността на третата власт ?

11. Има ли нужда и съдебната власт от въвеждането на принципите на пълна изборност и мандатност по подобие на другите власти, т.е. без т.нар. несменяемост по чл. 129, ал. 3 от Конституцията ?

12. Ако се премахне или намали т.нар. парламентарна квота във ВСС, би ли се подобрило правосъдието ? А ако се замени същата с професионална такава, примерно избирана от едно общо събрание на всички юридически и свободни професии - едно добро управленско решение ли ще е ? "Балансът на силите" (*de jure* 50:50) в квотния принцип във ВСС - златното сечение ли е ?

13. Реформа, независимо в коя сфера на обществените отношения, чие дело следва да е - на външни или на вътрешни фактори спрямо системата ?

14. Членството на главния прокурор в професионална организация на съдии, пречка ли е по смисъла на чл. 13, ал. 2 от ЗЮЛНЦ за упражняване на правомощията на прокуратурата в борбата срещу тероризма ? Приемливо ли е такива организации да се ползват от чуждо или външно финансиране ?

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Уточнение

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по въпроси от сдружението, и по
процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 2 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, моля на отговорите на въпросите да се даде максимално широка гласност, и предвид чл. 1а, ал. 3 от ЗСВ.

Във въпрос 8 под § 8 се има предвид дефиницията на "Ръководители" по ЗФУКПС, дадена в параграф 1, точка 8, ДР на този закон.

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?

Смятам, че надлежното осъществяване на функциите на Висшия съдебен съвет (ВСС) е напълно постижимо и при сегашното му устройство и структура, каквито са съгласно действащата нормативна уредба. Действителните гаранции за съответно на изискванията изпълнение на функциите на съвета са качествата на членовете на неговия състав – почтеност, готовност за сътрудничество за постигане на общите за системата цели, за доброто име на съда.

За преодоляването на проблемите, които съществуват, според мен е достатъчна промяна на подхода към тях – дискусиите да бъдат насочени към решаване, при това своевременно, на поставените проблеми. Промените в нормативната уредба относно устройството и структурата на ВСС сами по себе си дотук не дадоха видим резултат в желаната насока. Например, с измененията в Конституцията от 2015г. ВСС беше разделен на две колегии, бяха направени и други промени, но не може да се каже, че до момента е решен който е да е от значимите за системата проблеми – оценяването на работата, предвидимото кариерно развитие, начинът на избор на административни ръководители, комуникацията на магистратите със съвета, пасивността дори в случаи на огромни по мащаб медийни кампании, насочени против отделен съд или колега и дискредитиращи цялата система.

Всичко това може и трябва да бъде променено, при това бързо, ако новият състав на съвета промени подхода си към изпълнението на функциите си, като ги упражнява в полза на системата и нейното единство. Кандидатирам се за член на този състав именно с убеждението, че тази промяна е възможна и при съществуващата нормативна уредба, не е необходимо отлагането на решенията за след изменението ѝ.

2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:

- **защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;**

- осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
- избор на председатели на съдилища и техни заместници;
- дисциплинарна отговорност на съдиите;
- превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
- обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
- реформа на съдебната карта?

Намирам, че всички тези отдавна съществуващи проблеми не намериха своето решение и в мандата на този състав, както и в предходните, въпреки направените отделни стъпки за преодоляването им. Действително, бяха предприемани различни мерки и инициативи, но те не дадоха желания резултат. Например, съществува Комуникационна стратегия, но тя не намира практическо изражение в защита независимостта на съда. Обратно, дори при най-широко медийно разгласяване на бъдещ резултат от текущо производство и формиране на убеденост в обществото, какво именно следва да е решението на съда, ВСС не обяви позиция за недопустимост на подобна кампания - нито до постановяване на решението на съда, нито след обявяването му. Този вид кампании са директна намеса в работата на съда, пряко и значително засягат неговата независимост, но бяха оставяни без официално становище от съвета, макар негови членове да направиха опити за постигане на такова.

Със самия съвет както според личните ми впечатления, така и според споделеното от колеги на срещите, които проведох по повод предстоящите избори, комуникацията практически отсъства. Следващият състав на съвета трябва да създаде подходящи форми, чрез които своевременно да въприема и подкрепя отправените до него искания и предложения, да организира обсъждането им и на свой ред сам да предприема мерки за укрепване единството и независимостта на системата. Съветът трябва да има непрекъсната и ефективна комуникация с магистратите, да бъде открит и достъпен, при това не само чрез средствата за кореспонденция, но и чрез редовни срещи с колегите в отделните съдилища за обсъждане на текущите проблеми и намиране на най-добрите им решения.

3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сегашният ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?

Мисля, че подходът често не е конструктивен, а решенията в много случаи не намират достоверни мотиви. Считам, че съветът следва да взема предвид становището на магистратите по съответния разглеждан въпрос. Убедена съм, че е изключително важно съдийското самоуправление да намира възможно най-широко приложение и подкрепа. В рамките на самия съвет е необходима също промяна към по-добра комуникация, за диалог, насочен към решаване на проблемите. Вярвам, че с търпение, постоянство и ясно обявяване на мотивите за всяко решение съветът ще успее да промени сега съществуващото неблагоприятно впечатление. Очевидни са и затрудненията от организационно-технически характер, които не са трудно отстраними – например, процедурите по провеждане на атестации и конкурси имат значителен потенциал за оптимизиране по начин, че да не отнемат толкова продължително време, както понастоящем.

4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:

- защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
- осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
- избор на председатели на съдилища и техни заместници;
- дисциплинарна отговорност на съдиите;
- превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
- обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
- реформа на съдебната карта?

Тези въпроси са разгледани в моята концепция - именно за да допринеса със своите усилия и опит за тяхното решаване, се кандидатирам в предстоящите избори за член на ВСС от съдийската квота. Накратко ще

посоча само следното: съветът на първо място трябва да упражнява функциите си почтено, прозрачно и с оглед най-добрия интерес на магистратите. Този начин на действие е дължим спрямо всеки от аспектите, изброени по-горе, и може да намери конкретно изражение в най-различни форми. Така например, ВСС следва да има ясно и незабавно изразена позиция спрямо недопустимите негативни медийни кампании против отделен съд или съдия, или против съдебната система като цяло. Наред с това, независимостта на съдебната власт не означава, че тя съществува сама за себе си – тя е една от трите власти и сътрудничеството ѝ с другите две, в прозрачни процедури за преодоляване на общите проблеми, всъщност би допринесло за нейните собствени независимост и авторитет. В тази връзка, както съм отбелязала в концепцията си, от решаващо значение е преодоляване на разделението вътре в системата на съдебната власт, укрепване на нейното единство, защото само заедно можем да сме силни.

Също част от концепцията ми е предложението, изготвено заедно с други колеги, съдържащо редица конкретни критерии и методика за оценяване, които позволяват предварително определяема оценка при конкурс и/или атестиране. Този проект като член на съвета бих предложила за по-широко обсъждане и допълване с нови идеи и който да стане част от съответните наредби на ВСС, за да позволи прозрачно и предвидимо оценяване, а съответно – и кариерно развитие. Изборът на административни ръководители трябва да бъде направен при съобразяване становището на съдиите от съответния съд и чрез ясно обявяване на мотивите за избора на всеки от членовете на съвета. Дисциплинарната отговорност следва да бъде крайно средство, прилагано при съобразяване на всички обстоятелства в отделния случай и изслушване становището на колежата, чиято работа е предмет на производството. Освен това, следващият съвет е необходимо да упражнява тази си функция по начин, който да изключи всяко възможно впечатление, че дисциплинарни мерки се предприемат по съображения, различни от отстраняване на пропуски в работата и в действителност са пряко засягане на независимостта на съдията.

За превенция на корупцията са възможни голямо разнообразие от мерки, затова ще посоча само като пример необходимостта несъмненият интегритет да бъде решаващ за кариерното развитие, в каквато насока

следва да бъде практиката на съвета. Както за обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права, така и за реформата на съдебната карта, а и за всеки друг аспект от дейността на ВСС отново ще посоча, че смятам за решаваща ориентираността на съвета към становището на магистратите, комуникацията с тях и съобразяване на предложените решения. Убедена съм, че именно колегите, пред които непосредствено възникват проблемите, могат да предложат най-добрите им решения. Ролята на съвета е своевременно да предприеме необходимото за реализирането им.

5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?

Мисля, че решаваща е личната почтеност – тя е гаранция и за законосъобразното изпълнение на възложените функции, и за авторитета на представляваната институция, и за способността на ръководителя да отстоява независимостта на съда.

6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

Ако това действително стане невъзможно, аз ще се оттегля от състава. Смятам обаче, че е много важно към съществуващите проблеми да се подхожда с желанието те да бъдат преодолени, усилията да са насочени към сътрудничество, и очакванията - към намиране на решения. Мисля, че не бива натрупаните досега негативи да бъдат пренасяни към бъдещия състав. Прекият избор предоставя за първи път нови възможности – нека ги използваме. Нека запазим положителното и заедно да намерим най-добрите решения за всички предизвикателства, които стоят пред всеки от нас и цялата съдебна система.

1. Смятам, че надлежното осъществяване на функциите на Висшия съдебен съвет (ВСС) е напълно постижимо и при сегашното му устройство и структура, каквито са съгласно действащата нормативна уредба. Действителните гаранции за съответно на изискванията изпълнение на функциите на съвета са качествата на членовете на неговия състав – почтеност, готовност за сътрудничество за постигане на общите за системата цели, за доброто име на съда. В концепцията си съм изложила ред мерки, които е възможно да бъдат предприети веднага, относно общите проблеми в системата – оценяването на работата, предвидимото кариерно развитие, начинът на избор на административни ръководители, комуникацията на магистратите със съвета, отношенията с медиите.

Всичко това може и трябва да бъде променено, при това бързо, ако новият състав на съвета промени подхода си към изпълнението на функциите си, като ги упражнява в полза на системата и нейното единство. Кандидатирам се за член на този състав именно с убеждението, че тази промяна е възможна и при съществуващата нормативна уредба, не е необходимо отлагането на решенията за след изменението ѝ. В тази връзка намирам също, че деполитизирането на ВСС не е непременно свързано с конституционни промени – политическото влияние, което е факт, съвсем не е резултат единствено и само от начина на формиране на част от състава на съвета.

Наред с това считам, че в дългосрочен план е желателно увеличаване на квотата на членовете на ВСС, избирани от магистратите от гледна точка на това, че мандатът на тези членове би бил пряко, а не опосредено възложен от самите магистрати. Пряката демокрация е най-добрият подход и поради това бих подкрепила провеждането на посочената във въпроса дискусия.

2. Смятам, че едномесечен период за отчет е твърде кратък, за да бъде отчитан съществен напредък. Заедно с това, несъмнено са наложителни решителни мерки за преодоляване на общоизвестните проблеми. Ето защо, бих подкрепила всяка инициатива в тази насока.

3. Считам, че съществуващият ред по Закона за достъп до обществена информация предоставя достатъчна възможност на

заинтересуваните да получат при запитване информация, която да им позволи да си съставят мнение за дейността на съвета, в т. ч. относно управлението на ресурсите на съдебната власт.

4. Считам, че е проектът на бюджет е подходящо да бъде програмен само за цели и дейности, които допускат подобна организация.
5. Становището си относно реформата на съдебната карта съм изложила в концепцията си. Накратко ще отбележа, че намирам за правилен подхода, при които се вземат предвид всички относими за отделния съд фактори, и особено значението на присъствието на съдията за общността. Що се отнася до възможните оптимизации, за такива има наистина множество подходящи решения. Само някои примери са намаляване на общата администрация, както и на специализираната, където е възможно – например, в един областен център с няколко съдилища е достатъчно наличието на едно Бюро „Призовки“, което да е ангажирано с връчването на съдебните книжа, а не всеки съд да има отделна служба за целта.
6. Да, бих подкрепила такава идея.
7. Да, бих подкрепила такава идея.

1. Стъпките и мерките, които намирам за необходими, съм посочила в концепцията си. Ако трябва да посоча три от тях, това са промяна в медийната политика на Висшия съдебен съвет (ВСС), активната му роля в законодателния процес и взаимодействието с другите две власти.
2. Независимостта на съдебната система се изразява в състояние, при което отделният магистрат изпълнява функциите си съобразно вътрешното си убеждение в рамките на закона, без при това да бъде обект на опити за неправомерно въздействие.
3. Съдебната система е една от трите власти, дейността на всяка от които е финансирана от данъкоплатците именно с цел да изпълнява съответните възложени ѝ функции. Всяка от трите трябва да взаимодейства с другите по начин, който да гарантира балансираното упражняване на разделените правомощия. Обстоятелството, че независимостта на съдебната власт е основно изискване за изпълнение на присъщите ѝ функции, налага предприемането на всички възможни мерки за постигане на тази независимост.
4. Становището си относно реформата на съдебната карта съм изложила в концепцията си. Накратко ще отбележа, че намирам за правилен подхода, при който се вземат предвид всички относими за отделния съд фактори, и особено значението на присъствието на съдията за общността. Що се отнася до възможните оптимизации, за такива има наистина множество подходящи решения. Само някои примери са намаляване на общата администрация, както и на специализираната, където е възможно – например, в един областен център с няколко съдилища е достатъчно наличието на едно Бюро „Призовки“, което да е ангажирано с връчването на съдебните книжа, а не всеки съд да има отделна служба за целта.
5. Въпросът се припокрива с изложеното в т.4.
6. Съдебната система е изправена пред редица предизвикателства, които очакват своето решение. Именно с желанието да допринесе за преодоляването на проблемите, които съм обсъдила и в своята концепция, се кандидатирам за член на следващия състав на ВСС.
7. Етичното поведение преди всичко е въпрос на личен морал, на почтеност на отделната личност. Кодексът представлява

изложение на общоприетите стандарти за етично поведение, но сам по себе си не може да гарантира спазването им.

8. Дейността на всяка част от съдебната система е предмет най-малко на съответния годишен доклад, като преценката относно необходимостта от едни или други структурни промени може да бъде дискутирана само по повод инициатива за законодателна промяна.
9. Не считам, че това е проблем от съществено значение за системата.
10. Статистиката през годините неизменно налага извода, че административното правосъдие е осъществявано ефективно и в изключително кратки срокове.
11. Не смятам, че е необходима отделна квота за административни съдии. Както съм посочила в концепцията си, намирам, че е необходимо да се преодолее съществуващото разделение по различни признаци вътре в системата и да се подкрепи всяка инициатива за укрепване на единството ѝ, защото само заедно можем да сме силни.
12. Не виждам никаква причина ВСС да съгласува и координира проектите, в които участва, с министъра на правосъдието, освен когато се касае за съвместни такива, независимо от това, дали имат международен характер.

1. Смятате ли, че към настоящия момент България е изпълнила изискванията по 6-те показателя по Механизма за сътрудничество и проверка (Cooperation and Verification Mechanism) и наблюдението следва да отпадне?

Не смятам, че изискванията са изпълнени, както и не смятам, че наблюдението следва да отпадне. Макар през годините да бяха предприемани многобройни и различни мерки, насочени към изпълнение на тези изисквания, не може да се каже, че до момента те са дали значим резултат.

Считам също, че решаването на проблемите на съдебната система е важно най-вече за самите нас като магистрати и граждани. Именно с желанието да допринеса с личните си усилия за това решаване се кандидатирам в настоящите избори. Мерките, които намирам за необходими и възможни за изпълнение в кратък срок и при сега съществуващата уредба на структурата и правомощията на Висшия съдебен съвет, съм изложила в концепцията си. На първо място в нея съм отбелязала необходимостта да преодолеем разделението вътре в системата, защото само единството дава силата да отстояваме независимостта си и да се справим с предизвикателствата, които съществуват от твърде дълго време.

Убедена съм, че е изключително важно съдийското самоуправление да намира възможно най-широко приложение и подкрепа. В рамките на самия съвет е необходима също промяна към по-добра комуникация, за диалог, насочен към решаване на проблемите. Вярвам, че с търпение, постоянство и ясно обявяване на мотивите за всяко решение съветът ще успее да промени сега съществуващото неблагоприятно впечатление. Очевидни са и затрудненията от организационно-технически характер, които не са трудно отстраними – например, процедурите по провеждане на атестации и конкурси имат значителен потенциал за оптимизиране по начин, че да не отнемат толкова продължително време, както понастоящем. Също част от концепцията ми е предложението, изготвено заедно с други колеги, съдържащо редица конкретни критерии и методика за оценяване, които позволяват предварително определяема оценка при конкурс и/или атестиране. Този проект като член на съвета бих предложила за по-широко обсъждане и допълване с нови идеи и който да стане част от съответните наредби на ВСС, за да позволи прозрачно и предвидимо оценяване, а съответно – и кариерно развитие. В частност, изборът на административни ръководители трябва да бъде направен при съобразяване становището на съдиите от съответния съд и чрез ясно обявяване на мотивите за избора на всеки от членовете на съвета.

Считам също, че ВСС следва да има ясно и незабавно изразена позиция спрямо недопустимите медийни кампании против отделен съд или съдия, или против съдебната система като цяло. Наред очевидните

негативни ефекти, такива кампании са и инструмент за пряко засягане на независимостта на съдебната власт.

В тази връзка бих искала да отбележа и, че съдебната власт е една от трите власти и сътрудничеството ѝ с другите две, в прозрачни процедури за преодоляване на общите проблеми, всъщност би допринесло за нейните собствени независимост и авторитет.

2. С решение на ВСС по протокол № 53/13.12.2012 г. бе създаден Граждански съвет към Висшия съдебен съвет. Според Вас, необходимо ли е Гражданският съвет да продължи дейността си по този начин и занапред?

Както беше посочено по-горе, въпреки предприеманите през годините инициативи, желаният резултат – независима съдебна система, ползваща се с доверието на обществото, не е налице. Несъмнено, за постигане на тази цел е необходимо сътрудничество с неправителствените организации. След като сега съществуващият механизъм не гарантира адекватна комуникация, той трябва да бъде съответно променен, при отчитане становищата на организациите, проявили интерес да участвуват в тази или друга форма на сътрудничество.

3. По какви въпроси изобщо ВСС следва да работи с неправителствения сектор – включително организации извън Гражданския съвет?

По всеки въпрос, който може да допринесе за решаване на проблемите, които стоят пред съдебната система. Такова сътрудничество може да е полезно практически във всеки аспект – като например, оценяването на работата, съдебната карта, обученията, стандартите за професионален интегритет, усъвършенствуването на законодателството, популяризирането и насърчаването на практики, улесняващи работата на съда, в това число алтернативното решаване на спорове.

4. Намирате ли за последователна политиката на този Висш съдебен съвет при избора на административни ръководители в органите на съдебна власт? Считате ли, че тези назначения се основават само и единствено на законовите изисквания и качествата на кандидатите или има и други фактори?

Не считам, че политиката е последователна и намирам, че за съжаление могат да бъдат посочени достатъчно примери, в които изборът не оставя впечатление на направен по съображения, съответни на закона и/или етичните правила. Това е един от всички проблеми, съществуващи в системата, и за преодоляването му считам, че е решаваща личната почтеност на членовете на състава на съвета – през годините бяха създадени многобройни писани правила, но за да дадат ефект, е необходимо и те да бъдат прилагани съобразно целта си.

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

Такава мярка е изпълнението на правомощията на Инспектората по чл.54, ал.1, т.8 от Закона за съдебната власт – своевременната проверка по всеки отделен случай, в който са обективирани признаци за необходимост от такава, и незабавното произнасяне на съвета по резултатите ѝ, би имало незабавен ефект.

В по-дългосрочен план считам, че е необходима законодателна промяна в следния смисъл. Считам, че досегашният подход на всеобщо деклариране на имуществото от всички магистрати показва своята неефективност. То ангажира излишен ресурс за администриране на хиляди имуществени декларации, който ресурс би следвало да бъде съсредоточен само спрямо случаите, в които има признаци на корупция, за да бъде приложен по начин, който да даде видим резултат. Такива случаи в действителност не са многобройни, а всеобщото деклариране с нищо не допринася за необходимите именно срещу тях мерки.

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

Считам, че програмното бюджетиране е подходящо само за цели и дейности, които допускат подобна организация, предвид съществуващата нормативна уредба. Както посочих и преди, считам, че е време усилията да се насочат пряко към решаване на проблемите, за което и сега съществуващата уредба предоставя достатъчно възможности, а не това решаване да продължава да бъде отлагано, в това число под предлог на необходими законодателни промени.

7. Какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите, относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

Считам, че квалификацията на магистратите в посочената област е изключително висока. Това е резултат както на личните им усилия, така и на съществуващите възможности за обучение, предоставяни от Националния институт на правосъдието, Европейската мрежа за съдебно обучение, традиционните вече лекции на българските съдии от състава на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), както и участието на колеги в стажовете в Регистратурата на същия съд и много други форми. Като съдия в административен съд ще отбележа по-специално практиката, която напоследък се развива много бързо предвид измененията в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, в сила от 07.02.2017г., предприети с оглед решението на ЕСПЧ по делото Нешков и други срещу България. Разбира се, бих подкрепила и всяка друга

инициатива, предоставяща допълнителни възможности за поддържане на това високо ниво на квалификация.

Отговори на въпросите, поставени от сдружение „Съюз на одиторите от Сметната палата“

1. Съдържанието на въпроса не съответства на цитираната в него разпоредба - §1, т.4 от Допълнителната разпоредба на Закона за Сметната палата. Ако смисълът на въпроса е, дали намирам, че дейностите по планиране, изпълнение и контрол на всички равнища на управление в съдебната система са ефективни, ефикасни и икономични, то отговорът ми е, че намирам, че са възможни ред мерки за подобряване на различни аспекти на дейността на Висшия съдебен съвет, в това число горепосочените планиране, изпълнение и контрол.
2. Не намирам, че използваният във въпроса израз „ахилесова пета“ е подходящ. Съдебната система е изправена пред комплекс от предизвикателства, като необходимите по мое мнение средства за преодоляването им съм посочила в концепцията си, общодостъпна на интернет страницата на Висшия съдебен съвет (ВСС).
3. Не смятам, че механичното и прибързано трансформиране на щатни бройки е подходящо решение за който и да е отделен съд. Особено за свръхнатоварените такива е необходимо да бъдат взети предвид всички специфики на съответната ситуация и да бъдат приложени комплексни мерки, като бъде отчетено и становището на магистратите от съответния съд.
4. Реформата в юридическото образование е вече идентифицирана необходимост и вече са предприети стъпки в тази насока, които следва да бъдат продължени. Особено важно според мен е то да бъде повече ориентирано към практиката, да предоставя повече възможности на студентите за практическа работа още по време на следването.
5. Промените в областта на наказателното право и процес са вече инициирани.

Не считам, че изборността на магистратите е подходящ начин за заемане на длъжността съобразно традициите в устройството на българската съдебна система, независимо от съществуващите примери за това по света. Що се отнася до ръководните екипи, то настоящата нормативна уредба предвижда становище на общото събрание на съдиите от съответния съд по този въпрос.

Не смятам за необходимо въвеждане на изискване за образователен ценз за народните представители – тяхната роля е да представляват обществото в неговото разнообразие, всички хора, а не предимно или само юристите. Доколкото съществуват несъвършенства в законодателството, пътят за преодоляването им според мен, както съм посочила в концепцията си, е чрез по-активна роля на ВСС в законодателния процес.

6. Както посочих по-горе, становището си по този въпрос съм изложила в концепцията си.
7. Считам, че достатъчно антикорупционни модели бяха реципирани и е време съществуващите подробни правила да бъдат прилагани. Не считам за подходящо предложението, направено в зададения въпрос, Сметната палата като особена юрисдикция да ръководи антикорупционната политика в страната. Наред с недопустимостта на особените юрисдикции съобразно Конституцията на страната, намирам също, че самата идея за един „ръководен антикорупционен орган“ е сериозна предпоставка за корупция.
8. При настоящата нормативна уредба няма препоставка за такава санкция, а както отбелязах и по-горе, належащите проблеми на съдебната система са от естество, което допуска решаването им и без неговото отлагане в очакване на законодателни промени. Не намирам, че съществува корелация между съдия и ръководител по определението на § 1, т.8 от Допълнителната разпоредба на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.
9. Кандидатирам в предстоящите избори за член на ВСС от съдийската квота, за да допринеса със своите усилия и опит за решаване на съществуващите проблеми. Не споделям виждането, изразено във въпроса, за игра в отделен „отбор“. Обратно, убедена съм, че единството на системата е решаващо за успеха ѝ.

Считам, че съветът на първо място трябва да упражнява функциите си почтено, прозрачно и с оглед най-добрия интерес на магистратите. Считам също, че е много важно към съществуващите проблеми да се подхожда с желанието те да бъдат преодоленни, усилията да са насочени към сътрудничество, и очакванията - към намиране на решения. Мисля, че не бива натрупаните досега негативи да бъдат пренасяни към бъдещия състав. Прекият избор предоставя за първи път нови възможности, които да бъдат използвани. Вярвам, че трябва да запазим

положителното и заедно да намерим най-добрите решения за всички предизвикателства, които стоят пред всеки от нас и цялата съдебна система.

10. Да, управлението на съдебната власт е част от доброто управление на държавата. Взаимодействието и балансът в разделението на трите власти са предпоставките за общия им успех. По този въпрос, както и относно недоверието към съдебната система, съм изложила вижданията си в представената концепция.
11. Отново ще посоча, че проблемите на системата са решими с наличните средства и не е необходимо отлагането им за след промени в законодателството.
12. Отговорът е както по въпрос 11, като ще го допълня с примера, че разделянето на ВСС на две колегии не реши нито един от съществуващите значими за системата проблеми, в това число натовареността, оценяването, кариерното развитие. Ето защо считам, че е време вниманието да се съсредоточи към решаване на тези проблеми.
13. Важни са и вътрешните, и външните фактори – съдебната система не съществува сама за себе си, а в служба на обществото и диалогът е постоянна необходимост.
14. Не виждам от какво естество би могла да е посочената във въпроса връзка между членството на главния прокурор в професионална организация на съдии и борбата с тероризма. Що се отнася до финансирането на организации, то обстоятелството, доколко такова е приемливо, е изцяло в зависимост от неговата цел. Така например, Софийският университет е създаден с изцяло частно финансиране - със завещанието на Христо Георгиев. Както той и брат му Евлоги Георгиев са финансирали многобройни проекти в обществена полза, така и с частните средства и на други достойни българи са създадени болници, училища и са извършени много други дейности, допринесли за развитието на обществото.